

Kateřina Tučková je zpět na vrcholu

Spisovatelka napsala nový román **Bílá Voda**

Radim Kopáč
spolupracovník MF DNES

Po dekádě mlčení rovnou zpátky na vrchol! Tak by se dal opsat aktuální prozaický výkon Kateřiny Tučkové. Její Bílá Voda je kniha, na niž se dlouho čekalo - a o které se bude minimálně stejně dlouho mluvit.

Možná déle než o jejich dosavadních hitech jako Vyhnaní Gerty Schnirch, Žitkovské bohyně nebo Vítky. A nejen kvůli hlavnímu téma-

tu, kterým je brutální tažení zdejší komunistické moci po roce 1948 proti ženským církevním řádům.

Navenek je ten příběh vlastně prostý, románová struktura je založena na principu postupně doplňovaného puzzle. Hlavní hrdinka Lena přijíždí do bělovodského kláštera na česko-polské hranici, aby zahájila - trochu z vlastní vůle, trochu náhodou - pátrací akci. Aby poznala, jak to bylo s řádovými sestrami tehdy a jak je to s nimi dnes.

Dvourychlostní vyprávění

Bere z konkrétních vzpomínek, ale

hlavně z archivních materiálů jako deník, dopis, hlášení nebo zpráva z tisku. Vyprávění je tedy dvourychlostní: jedna linka běží po dekádách, druhá jde po měsících; sbíhá se v roce 2008. A těch podvojností je v knize víc. Vlastně je ten román na podvojnostech založený. Všechno, co je ve hře, tu má vždycky svůj doplněk - nebo stín.

Je to román a zároveň dokument. Tučková zbeletrizovala skutečné události, reálné osudy žen, které šly zkraje 50. let na pranýř proto, že neměly v úběžníku svého života komunistickou stranu, ale Boha. Trpěly v

Přirozená vypravěčka Kateřina Tučková ve své knize líčí osudy řádových sester za totalitního režimu. Foto: Anna Vavříková, MAFRA

podřadné práci ve fabrice nebo rovnou v kriminálu. A režim je likvidoval s gusem: ponižováním, vydíráním, krutým psychologickým a fyzickým trýzněním. Šlo vlastně o cílený výmaz z kolektivní paměti.

Jenže o tom už nevypráví tolik hlavní hrdinka, ale postava, která se vyloupne z příběhové linky chvíli po ní: Evarista. Řádová sestra, jejíž osobnostní profil by dneska jeden pohledal: hrdá a nezdolná, ale taky maximálně pokorná a schopná odpustit i té nejzlovolejší bestii. Evarista má skoro mystické rysy, jako by ji v příběhu provázela

na každém kroku jemná záře, nenápadná aureola vyvolené.

Nejen o ženách

Přestože hlavními hrdinkami Bílé Vody jsou ženy, na pozadí vyprávění začínají postupně prosvítat taky důležité mužské tváře. Zaprve vyjde najevo, že jak Lena, tak Evarista zplodily syna. Dobová konstelace, to nechtěné stalinistické panství kraje 50. let ale vztahovou vazbu v prvním případě fatálně pochroumala, v druhém rovnou převala. Zadruhé, a to už jsme v 60. a hlavně 70. letech, román portrétuje biskupa Felixe David-

ka. Dlouholetého vězně komunistických kriminálů, který později postavil podzemní církev, nezávislou síť vzdělávacích a náboženských aktivit, na kterou režim neviděl. Davídek byl možná tvrdohlavý, ale každopádně předjímavý - mimo jiné světil na kněží i ženy. Třeba Evaristu.

Čím dále čtenář románem postupuje, tím jasnější je, jak výjimečný má autorka styl. Jak intenzivní a přirozenou vypravěčku v sobě našla. Jak funkčně kreslí postavy a situace, jak šikovně míchá prvky detektivní, mystičtí, málem hororové, spirituální, lyrické a občas i trochu groteskní - a kouzlí obratem atmosféru strhující a hutnou tak, že by se dala krájet.

Je to velký román

Tím spíš je pak zřejmé, co chce autorka textem ve finále říct. Můžeme citovat Evaristu: „Bezohlednosti a nátlaku se neustupuje.“ Můžeme podtrhnout důležitost základních vazeb: mezi matkou a dítětem, mezi člověkem a nějakým principem, který ho přesahuje. Můžeme zdůraznit apel na ženskou emancipaci. Každopádně ale platí jedno: Tučková napsala velký román. A určitě ne proto, že má skoro sedm set stran.

Bílá Voda

Kateřina Tučková

100 %

Ceny Anděl posmrtně opanoval zpěvák David Stypka

Jindřich Göth
redaktor MF DNES

Na letošním ročníku hudebních cen Anděl uspěl loni v lednu zesnulý písničkář David Stypka. Členové Akademie populární hudby vyhlásili jeho posmrtně vydanou desku Dýchej albem roku, písnička Farmářům se stala skladbou roku a sám Stypka byl vyhlášen sólovým interpretem roku.

Album Dýchej vyšlo loni v září a na výsledné podobě se podepsali Stypkovi spoluhráči z kapely Bandjeez. Zpěvačkou roku se stala Ewa Farna, skupinou roku Mirai, kteří loni vydali album Maneki Neko.

Veterán v síni slávy

Objevem roku je dle mínění akademie zpěvačka Annabelle, videoklip roku k písni Bylo nebylo pro zpěvačku Annet X natočil Jaroslav Moravec a nejlepší slovenské album vydala kapela Lash & Grey, jmenuje se Blossoms Of Your World.

Favorit předloňského ročníku Vladimír Mišík, který za album Jednou tě potkám získal šest sošek, letos dostal anděla v kategorii Folk - za desku Noční obraz. A do síně slávy akademici uvedli hudebního skladatele a zpěváka Jaroslava Uhlíře, dlouholetého spolupracovníka Zdeňka Svěráka, autora hitů Holubí dům nebo Severní vítr a hudby k filmům, jako jsou Tři veteráni, Ať žijí duchové, Lotrando a Zubejda, Vratné lahve a další.

Cenu Anděl v kategorii Sólový interpret převzala partnerka Davidy Stypky Kateřina Březinová. Foto: Tomáš Krist, MAFRA

Výsledky cen Anděl 2021

Síň slávy – Jaroslav Uhlíř

Sólová interpretka – Ewa Farna (Umami)

Album – Dýchej (David Stypka & Bandjeez)

Sólový interpret – David Stypka

Skladba – Farmářům (David Stypka & Bandjeez)

Skupina – Mirai (Maneki Neko)

Slovenské album – Blossoms Of Your World (Lash & Grey)

Folk – Vladimír Mišík (Noční obraz)

Objev roku – Annabelle

Rap – Smack (Chimera Pt. 3: Snake)

Rock – Snět (Mokvání v okovech)

Klasika – Ivo Kahánek (Kompletní klavírní dílo Antonína Dvořáka)

Videoklip – Annet X (Bylo nebylo)

Jazz – Nikol Bóková (Prometheus)

Alternativa a elektronika – Amelie Siba (Love Cowboys)

V předprodeji Febiofestu budí největší zájem komedie

PRAHA Předání čestných cen za přínos kinematografii zvaných Kristián, které letos získají herec Karel Roden a ukrajinský režisér, nyní voják bránící vlast před ruskou agresí Oleh Sencov, zahájí dnes pražský prolog putovního Febiofestu.

Rodenova pocta je spojena s distribuční premiérou díla Promlčeno, kde jeho hrdina ožívuje minulost v přímém přenosu, zato do mezinárodních soutěží Febiofestu se žádná česká novinka neprobila.

Soutěž bez hostitelů

V hlavní kategorii se utkají až westernově ladění Kanibalové, příběh hrde prostitutky Její cesta, drama polského páru na italské dovolené Tichá země, vypjatá letní romance

Muréna, osud vdovy po sebevrahovi Vera sní o moři a dvě variace dospívání: ve filmu Jsi jako já se teenagerka z předměstí Paříže dá k teroristům, mladá dívka z díla Jako v nebi žije v Dánsku 19. století.

Černý humor z Kyjeva

Ani mezi komediemi, jež posuzuje divácká porota pod vedením Michala Suchánka, se domácí titul nenajde. Černý humor provází čekání na kontrolu podniku v titulu Dobrý šéf, jemuž vládne Javier Bardem a který spolu se zahajovací veselohrou Vévoda z Wellingtonu a s distribuční komedií Film roku, v níž hraje Bardemova manželka Penelope Cruzová, patří v předprodeji vstupenek k nejžádanějším.

Hrdina filmu Vévoda z Wellingtonu oděcí Goyův obraz. Foto: Febiofest

Parodii Policejní tajemství, v níž tandem policistů zkoumá svou sexuální orientaci, natočil jako režijní debut brankář islandské fotbalové reprezentace. Bláznivá Chůva reaguje na hysterii kolem kampaně Me-Too, Nejlepší rodina odhaluje tajnosti šlechtických rodů. Ke stáru se dá na sport Mark Rylance coby Nejhorší golfista na světě a šibeniční vtíp slibuje tragikomédie Jak utéct hrobníkovi z lopaty, líčící otrlé podnikání na kyjevském hřbitově.

Děti a dospívání

Není to zdaleka jediný příspěvek z Ukrajiny, již Febiofest věnuje celou zvláštní sekci rozdělenou na vizitky mladých tvůrců a národní klasiku. Navíc na festivalu zazijí svůj

vstup do kin Sencovův snímek Nosorh či dokument Petera Kerekesse 107 matek, jenž zavede do ženské věznice v Oděse.

Oscaroví uchazeči

Novinkou je rozdělení sekce Generace na dvě části. Junior je určen nejmenším divákům, součástí Generace Plus se staly filmy o dospívání. Sekce Panorama nazvaná Ikony patří novinkám mistrů režie včetně Svatby od Wojciecha Smarzowského, Nové proudy v průřezu děl z velkých festivalů zahrnou i nositele divácké ceny z Benátek, film Slepý muž, který neviděl Titanic.

Mezi dokumenty zazáří premiéra záznamu narozeninového koncertu kapely Pražský výběr: Sympho-

ny Bizarre, sekce Queer Now pak obsahuje dva kandidáty na Oscara, německou Velkou svobodu a brazilskou Soukromou pustinu.

Prostor pro ženy

Zvláštní kapitolu věnuje Febiofest ženám. Z letošního klání Berlinale dorazí snímek Čára, který doprovází představitelka hlavní role Stephanie Blanchoudová, s dobovým příběhem feministky Svět plný barev přijedou producentky Thembisa Cochrane a Georgie Pagetová.

Rovněž se odehraje prezentace filmů, které sly již rozpracované projekty nyní nemohou na Ukrajině dokončit.

– **Mírka Spáčilová**